

LUMIETSINTÄKURSSILLA

Kuusamossa maaliskuussa 2014, kouluttajina Jarmo Happo ja Vesa Hiltunen

Suomessa kuolee kylmyyteen vuosittain noin 70 henkilöä ja saunan kuumuuteen noin 80 henkilöä. Lumivyöryihin Suomessa kuolee tosi harvoin, mutta joku suomalainen kuolee vuosittain lumivyöryyn ulkomailla. Siksipä tällä kurssilla keskityttiin lumesta etsimiseen, ei niinkään laviinietsintään. Saimme hyvät tiedot koiran peruskoulutukseen lumielementtiä hyödyntäen.

Perustreeninä voidaan tehdä tuulitreenejä. Kuljetaan vapaana olevan koiran kanssa risteillen. Sama voidaan tehdä reen tai lumikelkan kyydissä. Jos lunta on paljon koiran kulkua vaikeuttamassa, voi edellä kulkea kelkka tai lumikenkäilijä tekemässä uraa. Lumesta haju ei tule pistemäisesti, joten reaktioiden lukeminen vaatii tarkkuutta. ”Bluetooth” ohjaajan ja koiran välillä.

Henkilön voi haudata myös jalkakäytävän ja ajoradan väliseen lumipenkkaan. Jos henkilö jätetään piiloon, tulee hänen turvallisuutensa varmistaa turvamiehellä. Tämä harjoitus on hyvä, koska ihminen menee yleensä vähän syrjään tieltä tai polulta, jos kokee olonsa huonoksi.

Katolta putoavan lumen alle voi hautautua hyvinkin pieneen kasaan.

Lapin poliisit kouluttavat koiransa lumesta etsimiseen Norjasta saadun opin mukaisesti.

Treenien toteutus voi tapahtua missä tahansa lumipenkassa, marketin pihalla tai vaikka lumenkaatopaikalla.

Treenaaminen aloitetaan totuttamalla koira ohjaajan kanssa lumiluolaan. Lumiluolan menoaukko on ihmisen mentävä, noin metrin mittainen ja sen päähän avautuu luola, jossa ihminen mahtuu istumaan.

Varsinainen työskentely aloitetaan näkölähtönä, palkitaan heti. Ensin treenataan avointa luolaa. Seuraavaksi koira näkee maalimiehen menon yhteen lumiluolaan, mutta tapahtuukin vaihto toiseen luolaan koiran tietämättä. Seuraavassa vaiheessa luola suljetaan lumella. Suljettuja luolia ei treenata kovin paljon, sillä jatkuva kaivaminen heikentää motivaatiota. Me tehtiin ensin yksi luola ja sitten peitettiin kaksi maalimiestä ja suljettiin kolme luolaa, niin ettei ohjaaja voinut tietää, mitkä luolat on käytössä.

Tärkeä ohje oli, että piilolla koiran on koettava olevansa hyvä, hieno. Koira saa kaivaa lunta, mutta ihmistä kohtaan pitää olla siististi.

Lumesta etsimistä voi pitää ihan omana lajinaan; se on koiran ja ohjaajan yhteistyötä ja myös yhdessä kaivetaan maalimies pois piilosta.

Tuulitreeni harjoitus tehtiin vielä lauantaina. Kuljettiin tuulen alla noin 100 metrin päässä tiestä, tien suuntaisesti. Henkilö löytyi tien laidasta kuusen alta.

Lumietsintä jatkui sunnuntaina maastossa. Kuruun oli piilotettu roskiksia, joihin maalihenkilöt piiloutuivat. Ei niin helppo etsintätehtävä kuin luulisi.

Treenialueelta poistumisreitit varteen oli vielä piilotettu henkilö lumeen, joka koiran piti ilmaista. Hinni teki sen, vaikka vain muutama muu onnistui siinä. Useimmiten ohjaaja käski koiran pois havainnoltaan.

Passiivinen etsintä tuulta hyödyntäen oli mielestäni mielenkiintoinen juttu, joka käytiin läpi vain teoriassa. Koira ja ohjaaja ovat paikoillaan tuulen alla. Maalihenkilö lähtee lähestymään heitä noin 200 metrin etäisyydeltä tuulen yläpuolella. Koiralla siis hyvä mahdollisuus saada tuulen mukana tuoma haju. Koiran pitää rohkeasti haluta mennä maalihenkilölle.

Koiran rohkeutta toimia korostettiin monessa vaiheessa. Koiran pitäisi hajuun reagoidessaan aina olla niin rohkeasti ja voimakkaasti menossa hajulle, ettei ohjaajan käsky heti rajoita menohalua. Tätä testasi meidän harjoitteista tienvarsietsintä ja sunnuntain ”ylimääräinen” maalihenkilö poistumisreitillämme.

Hinnin kiipeilykuvat on Miia Halosen ottamia ja lumiluolakuva on omasta kamerastani.

